

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2	Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE SOCIOLOGIE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.3	Catedra	DEPARTAMENTUL DE SOCIOLOGIE
1.4	Domeniul de studii	SOCIOLOGIE
1.5	Ciclul de studii	MASTER
1.6	Programul de studii/Calificarea	SOCIOLOGIE – Cercetare Sociologică Avansată

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		Cunoașteri și comunități de practică mediate tehnologic								
2.2	Titularul activităților de curs		Dr. Ștefania Matei								
2.3	Titularul activităților de seminar		Dr. Ștefania Matei								
2.4	Anul de studiu	I	2.5	Semestrul	II	2.6	Tipul de evaluare	E	2.7	Regimul disciplinei	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1	Număr de ore pe Săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4	Total ore din planul de Învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp						
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe						35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren						30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri						35
Tutoriat						5
Examinări						3
Alte activități						
3.7 Total ore studiu individual						108
3.9 Total ore pe semestru						150
3.10 Numărul de credite						6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	de curriculum	-
4.2	de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura într-o sală dotată cu echipamente pentru prezentări video și audio precum și cu o tablă (tip whiteboard). Este recomandată prezența unei conexiuni la Internet în sala de curs, pentru a facilita realizarea unor exemple și exerciții ilustrative, stimulând participarea studenților la discuții.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Seminarul se va desfășura într-o sală ce permite scrierea pe tablă, proiectarea video și audio și discuțiile între studenți și profesori.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>1. Cunoaștere și înțelegere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a utiliza în mod corect concepte și teorii specifice postfenomenologiei; • Capacitatea de a identifica modul în care tehnologiile mediază percepția, gândirea și acțiunea umană; • Capacitatea de a descrie modul în care tehnologiile digitale primesc semnificație prin utilizare. <p>2. Explicare și interpretare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a explica modul în care structura materială și tehnologică produce și reproduce o anumită organizare socială; • Capacitatea de a identifica valențele etice în conceperea și utilizarea tehnologiilor;
--------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a pune în relație schimbările sociale și politice cu inovațiile tehnologice. 3. Instrumental-aplicative <ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a concepe produse tehnologice cu impact social.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a utiliza în mod responsabil și eficient noile tehnologii; • Capacitatea de argumentare utilizând instrumente tehnologice de lucru.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)	
7.1 Obiectivul general al disciplinei	Principalul obiectiv al cursului îl reprezintă stimularea adoptării unei perspective postfenomenologice asupra modului în care tehnologiile actuale contribuie la o (re)definire a formelor prin care indivizii se înțeleg pe sine și se raportează la lumea în care trăiesc.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • familiarizarea cu tipuri de vocabularii, mijloace de conceptualizare și moduri de problematizare specifice unei abordări postfenomenologice a lumilor sociale; • promovarea unei conștiințe a modului în care tehnologiile se prezintă ca actori puternici, capabili de a produce realități sociale și de a modela relații umane; • dezvoltarea capacității de a identifica formele de mediere tehnologică prin intermediul cărora noi tipuri de cunoaștere și instituții sociale devin posibile.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<ol style="list-style-type: none"> 1. Moduri de a fi conștient de tehnologiile din jur. Perspective critice asupra rolului tehnologiilor în organizarea socială 2. „A fi” este „a nu fi” și „a nu fi” este „a fi”. Cum noile tehnologii ale comemorării schimbă formele de existență postumă? 3. Dincolo de vocabularul determinismului tehnologic. Rolul tehnologiilor în organizarea socială 4. Teoria actor-rețea. Capacitatea de a acționa înțeleasă din perspectiva noului materialism 5. Medierea tehnologică a percepției. Principiile abordării postfenomenologice a realității sociale 6. Medierea tehnologică a cogniției. Procese colaborative și acțiuni distribuite la nivelul sistemelor socio-tehnice 7. Augmentarea capabilităților umane prin intermediul tehnologiilor. Implicații asupra înțelegerii „naturii umane” 8. Medierea tehnologică a acțiunii. Construirea unei structuri de posibilități și modelarea orizonturilor de implicare în lume 9. Experimentăm tehnologiile sau experimentăm lumea prin tehnologii? Transparența și opacitatea mediilor tehnologice 10. Medierea tehnologică a moralității. Capacitatea tehnologiilor de a orienta către structura de relevanță utilizată în interpretarea lumii 11. Tehnologii cu caracter persuasiv. Capacitatea tehnologiilor de a direcționa asupra adoptării unor comportamente cu relevanță etică 12. Procese de subiectificare mediate tehnologic. Rolul tehnologiilor în modelarea unei înțelegeri a propriei persoane 13. Rolul politic al tehnologiilor. Negocierea relațiilor de putere sub imperative tehnologice 14. Cum ar putea arăta lumea de mâine? O abordare critică a formelor de mediere tehnologică 	Prelegerea, Dezbateră	
<p>Tema 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ellul, J. (1964) <i>The Technological Society</i>. Vintage Books. • Winner, L. (1978) <i>Autonomous Technology: Technics-out-of-control as a theme in political thought</i>. MIT Press. • Levinson, P. (1997) <i>The Soft Edge: A Natural History and Future of the Information Revolution</i>. Routledge. • Feenberg, A. (2002) <i>Transforming Technology: A Critical Theory Revisited</i>. Oxford University Press <p>Tema 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matei, Ș. (2018) ‘Responsibility beyond the Grave: Technological Mediation of Collective Moral Agency in Online Commemorative Environments’, <i>Design Issues</i>, 34(1), pp. 84–94. • Matei, Ș. (2015) ‘Digital Cultures of Commemoration. Learning and Unlearning History through Video Games’, in <i>Proceedings of the 20th International Conference on Control Systems and Computer Science</i>, pp. 777–782 • Matei, Ș. & Preda, M. (2016) ‘Status after Death. Understanding Posthumous Social Influence through a Case Study on the 		

Christian-Orthodox Tradition', *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 15(45), pp. 257–282.

Tema 3

- Heilbroner, R. L. (1967) 'Do Machines Make History?', *Technology and Culture*, 8(3), pp. 335–345.
- Heilbroner, R. L. (1994) 'Technological Determinism Revisited', in Smith, M. R. (ed.) *Does Technology Drive History? The Dilemma of Technological Determinism*. MIT Press.
- Misa, T. (1988) 'How Machines Make History, and How Historians (and Others) Help Them to Do So', *Science, Technology, & Human Values*, 13(3–4), pp. 308–331.

Tema 4

- Latour, B. (1992) 'Where Are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts', in Bijer, W. & Law, J. (eds) *Shaping Technology*. MIT Press, pp. 225–258.
- Latour, B. (2005) *Reassembling the Social. An Introduction to Actor-Network Theory*. Oxford University Press.
- Sayes, E. M. (2014) 'Actor-Network Theory and Methodology: Just What Does it Mean to Say That Nonhumans Have Agency?', *Social Studies of Science*, 44(1), pp. 134–149.
- Elder-Vass, D. (2015) 'Disassembling Actor-Network Theory', *Philosophy of the Social Sciences*, 45(1), pp. 100–121.
- Vandenberghe, F. (2002) 'Reconstructing Humants: A Humanist Critique of Actant-Network Theory', *Theory, Culture & Society*, 19(5–6), pp. 51–67.
- Latour, B. (1994) 'On Technical Mediation - Philosophy, Sociology, Genealogy', *Common Knowledge*, 3(2), pp. 29–64.

Tema 5

- Ihde, D. (2009) *Postphenomenology and Technoscience. The Peking University Lectures*. Suny Press.
- Verbeek, P.-P. (2001) 'Don Ihde: The Technological Lifeworld', in Achterhuis, H. and Crease, R. (eds) *American Philosophy of Technology: The Empirical Turn*. Bloomington: Indiana University Press, pp. 119–146.

Tema 6

- Hutchins, E. (1995) 'How a Cockpit Remembers Its Speeds', *Cognitive Science*, 19, pp. 265–288.
- Sutton, J. (2006) 'Distributed Cognition: Domains and Dimensions', *Pragmatics & Cognition*, 14(2), pp. 235–247.
- Giere, R. (2007) 'Distributed Cognition without Distributed Knowing', *Social Epistemology: A Journal of Knowledge, Culture and Policy*, 21(3), pp. 313–320.

Tema 7

- Steinert, S. (2016) 'Taking Stock of Extension Theory of Technology', *Philosophy & Technology*, 29(1), pp. 61–78.
- Kiran, A. & Verbeek, P.-P. (2010) 'Trusting Our Selves to Technology', *Knowledge, Kroes, P. and Verbeek, P.-P. (2014) The Moral Status of Technical Artefacts*. Springer. *Technology & Policy*, 23(3), pp. 409–427.
- Heersmink, R. (2012) 'Defending Extension Theory: A Response to Kiran and Verbeek', *Philosophy & Technology*, 25(1), pp. 121–128.
- Kiran, A. (2012) *Mind: Extended or Distributed? A reply to Heersmink*.

Tema 8

- Verbeek, P.-P. (2005) *What Things Do. Philosophical Reflections on Technology, Agency, and Design*. The Pennsylvania State University Press.
- Kaplan, D. M. (2009) 'What Things Still Don't Do', *Human Studies*, 32(2), pp. 229–240.
- Feenberg, A. (2009) 'Peter-Paul Verbeek: Review of What Things Do', *Human Studies*, 32(2), pp. 225–228.
- Waelbers, K. (2009) 'From Assigning to Designing Technological Agency', *Human Studies*, 32(2), pp. 241–250.
- Verbeek, P.-P. (2009) 'Let's Make Things Better: A Reply to My Readers', *Human Studies*, 32(2), pp. 251–261.

Tema 9

- Van Den Eede, Y. (2011) 'In Between Us: On the Transparency and Opacity of Technological Mediation', *Foundations of Science*, 16, pp. 139–159.
- Verbeek, P.-P. (2012) 'Expanding Mediation Theory', *Foundations of Science*, 17, pp. 391–395.
- Levinson, P. (2012) 'Skype and the Reality of Remedial Media', *Foundations of Science*, 17(4), pp. 397–399.
- Van Den Eede, Y. (2012) 'Of Humans & Cyborgs, Caterpillars & Butterflies', *Foundations of Science*, 17(4), pp. 401–405.

Tema 10

- Verbeek, P.-P. (2008) 'Obstetric Ultrasound and the Technological Mediation of Morality: A Postphenomenological Analysis', *Human Studies*, 31(1), pp. 11–26.
- Peterson, M. & Spahn, A. (2011) 'Can Technological Artefacts Be Moral Agents?', *Science and Engineering Ethics*, 17(3), pp. 411–424.
- Floridi, L. (2013) 'Distributed Morality in an Information Society', *Science and Engineering Ethics*, 19(3), pp. 727–743.
- Verbeek, P.-P. (2014) 'Some Misunderstandings about the Moral Significance of Technology', in Kroes, P. and Verbeek, P.-P. (eds) *The Moral Status of Technical Artefacts*. Springer, pp. 75–88.
- Heersmink, R. (2016) 'Distributed Cognition and Distributed Morality: Agency, Artifacts and Systems', *Science and Engineering Ethics*, pp. 1–18.

Tema 11

- Verbeek, P.-P. (2006) 'Materializing Morality: Design Ethics and Technological Mediation', *Science, Technology & Human Values*, 31(3), pp. 361–380.
- Verbeek, P.-P. (2006) 'Persuasive Technology and Moral Responsibility. Toward an ethical framework for persuasive technologies', *Persuasive*, 6, pp. 1–15.
- Rughiniș, C., Rughiniș, R. & Matei, Ș. (2015) 'A Touching App Voice. Thinking about Ethics of Persuasive Technology through an Analysis of Mobile Smoking-Cessation Apps', *Ethics and Information Technology*, 17(4), pp. 295–309.

Tema 12

- Foucault, M. (1988) 'Technologies of the Self', in Martin, L. H., Gutman, H., and Hutton, P. H. (eds) *Technologies of the Self. A seminar with Michel Foucault*. The University of Massachusetts Press, pp. 16–49.
- Dorrestijn, S. (2012) 'Technical Mediation and Subjectivation: Tracing and Extending Foucault's Philosophy of Technology', *Philosophy and Technology*, 25(2), pp. 221–241.
- Kiran, A. H. (2012) 'Technological Presence: Actuality and Potentiality in Subject Constitution', *Human Studies*, 35(1), pp. 77–93.
- Heersmink, R. (2016) 'Distributed Selves: Personal Identity and Extended Memory Systems', *Synthese*, pp. 1–17.

Tema 13

- Winner, L. (1980) 'Do Artifacts Have Politics?', *Daedalus*, 109(1), pp. 121–136.
- Brey, P. (2008) 'The Technological Construction of Social Power', *Social Epistemology: A Journal of Knowledge, Culture and Policy*, 22(1), pp. 71–95.
- Bantwal Rao, M., Jongerden, J., Lemmens, P. and Ruivenkamp, G. (2015) 'Technological Mediation and Power: Postphenomenology, Critical Theory, and Autonomist Marxism', *Philosophy & Technology*, 28(3), pp. 449–474.

Tema 14

- Szerszynski, B. (2008) *Nature, Technology and the Sacred*, Wiley-Blackwell
- Aydin, C. & Verbeek, P.-P. (2015) 'Transcendence in Technology', *Techné: Research in Philosophy and Technology*, 19(3), pp. 291–313.
- Verbeek, P.-P. (2009) 'Cultivating Humanity: towards a Non-Humanist Ethics of Technology', în Kyrre, J., Olsen, B., Selinger, E., și Riis, S. (eds) *New Waves in Philosophy of Technology*. Palgrave Macmillan, pp. 241–263.
- Sharon, T. (2014) *Posthumanism, Human Nature in an Age of Biotechnology. The Case of Mediated Posthumanism*. Springer.
- Harari, Y. N. (2015) *Homo Deus: A brief history of tomorrow*. Harvill Secker.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Conținuturile seminarului sunt similare cu cele ale cursului, accentul fiind pus îndeosebi pe latura aplicativă prin discutarea unui produs tehnologic utilizat în societatea actuală în relație cu procesele de mediere tehnologică pe care le susține.	Studiu de caz	

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are la bază un cadru teoretic (abordarea postfenomenologică) și metodologic (analiza socio-tehnică) prin intermediul cărora studenții au posibilitatea de a-și forma deprinderi relevante în utilizarea noilor tehnologii care să fie aplicabile doar în diferite medii profesionale, ci și în demersul de cercetare sau în domeniul antreprenorial. Cursul se aliniază noilor tendințe în domeniul inovării tehnologice și respectă standardele pedagogice definite de către Grupul de lucru „Science, Knowledge and Technology” din cadrul Asociației Americane de Sociologie și asumate prin documentele programatice TRAILS (Teaching Resources and Innovations Library for Sociology).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	1. Capacitatea de a utiliza terminologia specifică postfenomenologiei 2. Capacitatea de a ilustra un proces de mediere tehnologică în relație cu un produs dezvoltat în contextul societății actuale 3. Capacitatea de analiză critică și problematizare a rolului transformativ al tehnologiilor 4. Creativitate și originalitate în modul de abordare	Proiect individual	80%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unor scurte analize pe teme date	Activitate practică desfășurată la seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Înțelegerea perspectivei postfenomenologice asupra rolului tehnologiilor în modelarea relației om-Jume			

Data completării

Semnătura titular curs

Semnătura titularului de seminar

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	1. Capacitatea de a utiliza terminologia specifică postfenomenologiei 2. Capacitatea de a ilustra un proces de mediere tehnologică în relație cu un produs dezvoltat în contextul societății actuale 3. Capacitatea de analiză critică și problematizare a rolului transformativ al tehnologiilor 4. Creativitate și originalitate în modul de abordare	Proiect individual	80%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unor scurte analize pe teme date	Activitate practică desfășurată la seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Înțelegerea perspectivei postfenomenologice asupra rolului tehnologiilor în modelarea relației om-lume			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	1. Capacitatea de a utiliza terminologia specifică postfenomenologiei 2. Capacitatea de a ilustra un proces de mediere tehnologică în relație cu un produs dezvoltat în contextul societății actuale 3. Capacitatea de analiză critică și problematizare a rolului transformativ al tehnologiilor 4. Creativitate și originalitate în modul de abordare	Proiect individual	80%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unor scurte analize pe teme date	Activitate practică desfășurată la seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Înțelegerea perspectivei postfenomenologice asupra rolului tehnologiilor în modelarea relației om-lume			